

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-9044

Podgorica, 21.07.2021. godine

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, ŠUMARSTVA I VODOPRIVREDE
-n/r ministra, gospodina mr Aleksandra Stijovića -

Poštovani gospodine Stijoviću,

Na osnovu Vašeg akta broj: 05-313/21-3833/4 od 15.07.2021. godine, kojim se traži mišljenje na *Prijedlog nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Prijedloga nacionalnog plana i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst i Izvještaj o sprovedenoj analizi procjene uticaja propisa, utvrđeno je da sprovođenje Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine neće zahtijevati izdvajanje dodatnih sredstava iz Budžeta Crne Gore.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Meljko Spajić

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ PROPISA

Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede.

NAZIV PROPISA

Nacionalni plan za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period 2021. – 2026.godine

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?

Donošenje Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine (u daljem tekstu: Nacionalni plan) predlaže se kako bi se: potencijalno štetno djelovanje sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi svelo na najmanju moguću mjeru, negativni uticaj na životnu sredinu sveo na prihvatljiv nivo i da se sredstva za zaštitu bilja koriste na održiv način.

Razlozi za donošenje ovog plana proistekli su iz zakonske obaveze (član 8a stav 2 Zakon o sredstvima za zaštitu bilja "Sl. list CG", br. 51/2008, 40/2011 i 18/2014) radi kontinuiranog nastavka aktivnosti po prethodnom petogodišnjem planu donešenom 2016.godine ("Sl. list CG", br. 57/2016).

Razlozi su i transpozicija i implementacija EU propisa iz oblasti koji uređuju održivu upotrebu pesticida. Nacionalni plan omogućava praćenje indikatora implementacije predviđenih aktivnosti, zatim praćenje procesa registracije i prometa sredstava za zaštitu bilja, uređaja za primjenu sredstava za zaštitu bilja, rezidua pesticida, kao i edukacije lica koja vrše promet i primjenu sredstava za zaštitu bilja;

- Uzroci problema:

Savremenu biljnu proizvodnju naročito hrane i hrane za životinje, u „borbi“ protiv štetnih organizama bilja nemoguće je zamisliti bez upotrebe sredstava za zaštitu bilja (u daljem tekstu: pesticidi).

Upotreba pesticida doprinosi i postizanju generalnih ciljeva poljoprivredne politike odnosno proizvodnji dovoljnih količina bezbjedne hrane i hrane za životinje po konkurentnoj cijeni, čime se omogućava ekonomska stabilnost poljoprivrednika i države.

Bez obzira što su pesticidi "ljekovi za bilje" moramo upravljati njihovim potencijalno štetnim djelovanjem na zdravlje ljudi i negativnim uticajem na životnu sredinu.

- Posljedice problema:

Odsustvo Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine, dovelo bi do potencijalno štetnog djelovanja sredstava za zaštitu bilja na zdravlje ljudi i negativnog uticaja na životnu sredinu.

- Oštećeni subjekti:

Potencijalno negativan uticaj na zdravlje ljudi i negativan uticaj na životnu sredinu.

- Status quo opcija:

Povećan rizik od uticaja pesticida na zdravlje ljudi, životinja, bilja i životnu sredinu.

Status quo nije opcija, prvenstveno interes je Crne Gore da zaštiti zdravlje ljudi, životinja, bilja i da zaštiti životnu sredinu, a obaveza je i usklađivanje i implementacija propisa sa propisima EU.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**

Ciljevi Nacionalnog plana su definisani na način koji obezbjeđuje postizanje održive upotrebe pesticida kroz smanjenje njihovog negativnog uticaja, odnosno smanjenje rizika po zdravlje ljudi i životnu sredinu uz promovisanje integralnih i nehemijskih mjera suzbijanja štetnih organizama odnosno alternativnih pristupa i tehnika kako bi se smanjila zavisnost od upotrebe pesticida.

Pri definisanju opštih ciljeva i daljom razradom kroz definisanje posebnih ciljeva uz planiranje aktivnosti i nosioca aktivnosti vodilo se računa o zdravstvenim, socijalnim, ekonomskim i ekološkim efektima i nacionalnim, regionalnim i lokalnim uslovima, kao i o odredbama iz propisa koji uređuju vode, zaštitu prirode, otpad i druge aktivnosti kod kojih pesticidi imaju indirektan uticaj kao što su: očuvanje divljih ptica, prirodnih staništa, divlje faune i flore i slično. Definisani su opšti i posebni ciljevi:

- U prometu i upotrebi samo registrovani pesticidi (registracija što većeg broja pesticida; upoznavanje javnosti o registrovanim pesticidima; pojednostavljene procedure za uvoz pesticida);
- Unaprijeđeni uslovi za promet pesticida (unapređenje: uslova za promet pesticida - uvoz; uslova za promet pesticida - na veliko; uslova za promet pesticida - na malo; profesionalnih savjeta prilikom kupovine pesticida - promet pesticida na malo);
- Edukovana administracija, inspektori, distributeri, savjetodavci i lica koja koriste pesticide (edukovana: administracija i inspektori, distributeri i savjetodavci; lica koja koriste pesticide);
- Uspostavljen i unaprijeđen sistem za uređaje za primjenu pesticida (unapređenje profesionalnih savjeta prilikom kupovine uređaja za primjenu pesticida; uspostavljanje i unapređenje sistema redovnih pregleda uređaja za primjenu pesticida; uspostavljanje i unapređenje sistema službenih kontrola za uređaje za primjenu pesticida; edukovana lica koja koriste uređaje za primjenu pesticida);
- Promovisanje i primjena načela integralne zaštite bilja i načela dobre poljoprivredne prakse (smanjenje upotrebe pesticida; promovisanje i primjena načela dobre poljoprivredne prakse; promovisanje i primjena načela integralne zaštite bilja; usvajanje, promovisanje i primjena posebnih vodiča za integralnu zaštitu bilja);
- Uspostavljeni uslovi za primjenu pesticida na osnovu prognoze pojave štetnih organizama (formiranje izvještajno-prognozne službe; primjena pesticida na osnovu prognoze pojave i podataka o praćenju štetnih organizama);
- Smanjenje negativnog uticaja pesticida na zdravlje ljudi (unapređenje zaštite zdravlja ljudi kroz pravilnu upotrebu pesticida; uspostavljanje i unapređenje sistema za upravljanje otpadom nastalim upotrebom pesticida; uspostavljanje i unapređenje sistema službenih kontrola za upotrebu pesticida za poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe; unapređenje sistema monitoringa rezidua pesticida u hrani; uspostavljanje i unapređenje sistema monitoringa uticaja sredstava za zaštitu bilja na zdravlje lica koja ih koriste);
- Smanjenje rizika od upotrebe pesticida na životnu sredinu (unapređenje zaštite životne sredine kroz pravilnu upotrebu pesticida; unapređenje sistema za upravljanje otpadom nastalim upotrebom pesticida; unapređenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje i unapređenje sistema službenih kontrola za upotrebu pesticida u poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe; unapređenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: pčele; unapređenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: ptice; unapređenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje monitoringa uticaja pesticida na određene neciljane organizme: ribe; unapređenje sistema monitoringa rezidua pesticida u životnoj sredini);
- Smanjenje negativnog uticaja otpada koji nastaje upotrebom pesticida na životnu sredinu (unapređenje zaštite životne sredine kroz pravilno odlaganje otpada od upotrebe pesticida; unapređenje zaštite životne sredine odnosno površinskih i podzemnih voda kroz pravilno postupanje sa otpadom koji nastaje upotrebom pesticida; unapređenje zaštite životne sredine kroz pravilno postupanje sa pesticidima isteklog roka upotrebe; unapređenje zaštite životne sredine kroz uspostavljanje i unapređenje sistema službenih kontrola za otpad koji nastaje upotrebom pesticida; uspostavljanje monitoringa uticaja otpada, od upotrebe pesticida, na životnu sredinu);
- Unapređenje postupka prikupljanja i obrade podataka o pesticidima (unapređenje

- vođenja evidencija o stanju i prodaji pesticida; uspostavljanje sistema za evidentiranje prometa i upotrebu pesticida; unapređenje izvještavanja);
- Unapređenje informisanosti javnosti (dostupnost informacija o pesticidima široj javnosti; dostupnost informacija u vezi sa rizicima povezanim sa upotrebom pesticida; informisanost javnosti o rizicima od hrane koja sadrži rezidue pesticida; informisanost držaoca pčela o rizicima povezanim sa upotrebom pesticida);
- Jačanje administrativnih, inspeksijskih i laboratorijskih kapaciteta (jačanje procjene i analize rizika od pesticida; jačanje administrativnih i inspeksijskih kapaciteta uprave; jačanje kapaciteta laboratorija);
- **Usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo:**
  - Program pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji
  - Strategija za transpoziciju i implementaciju EU propisa u Poglavlju 12 — bezbjednost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**
- Ne postoje druge opcije. Jedina opcija za ispunjenje ciljeva i rješavanje problema je donošenje Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja od 2021. do 2026. godine, koji je usaglašen sa EU propisima u skladu sa obavezom prenošenja i implementacije;
  - člana 4, člana 8 stava 3 tačke a, člana 9 stav 6, člana 10, člana 15 Direktive 2009/128/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 21. oktobra 2009. o uspostavljanju okvira Zajednice za dostizanje održive upotrebe pesticida;
  - člana 53 o vanrednim dozvolama Direktiva komisije (EU) 2019/782 od 15. maja 2019. o dopuni Direktive 2009/128/EC Evropskog Parlamenta i Savjeta o uspostavljanju harmonizovanih indikatora rizika; Uredba (EZ) 1107/2009 Evropskog Parlamenta i Savjeta od 21. septembra 2009. o stavljanju na tržište sredstava za zaštitu bilja i stavljanju van snage Direktive Savjeta 79/117/EEZ i 91/414/EEZ;
  - kategorije aktivnih supstanci iz Implementacione Uredbe (EU) br. 540/2011 od 25. maja 2011. o sprovođenju Uredbe (EZ) br. 1107/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta u pogledu liste odobrenih aktivnih supstanci.
- Ovaj plan je obavezan za implementaciju propisa koji regulišu pesticide. Opcija koja je predložena ovim planom je jedina prihvatljiva, a to je obezbjeđivanje sveobuhvatnog pristupa za održivu upotrebu pesticida u Crnoj Gori. Aktivnosti za ispunjenje ciljeva definisani su planom. Doslednom primjenom svih aktivnosti definisanih planom će se rješavati pitanje održive upotrebe pesticida u Crnoj Gori, a sa druge strane podsticati odgovorna upotreba pesticida.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima).**
- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti.**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija.**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Predloženim nacionalnim planom obezbjeđuje se zajedničko djelovanje subjekata koji se bave prometom i upotrebom pesticida i nadležnih organa u cilju obezbjeđivanja visokog nivoa zaštite života i zdravlja ljudi, životinja i zaštite životne sredine kao i zaštite interesa potrošača, kao krajnjih korisnika, što je i osnovni cilj donošenja ovog plana.
- Primjena propisa ne iziskuje bilo kakve troškove za građane i privredu.
- Ne postoji negativan uticaj primjenom propisa.
- Neće dovesti do stvaranja administrativnih opterećenja i biznis barijera.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti.**

- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? **Objasni.**
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?
- **Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda?
- **Objasni.**
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasni.**

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?**
- Za sprovođenje Nacionalnog plana nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Objasni.**
- Za sprovođenje Nacionalnog plana nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Objasni.**
- Implementacijom Nacionalnog plana ne proizilaze međunarodne finansijske obaveze.
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?**
- Za sprovođenje Nacionalnog plana nijesu potrebna dodatna finansijska sredstva u Budžetu Crne Gore.
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze?**
- Usvajanjem Nacionalnog plana nije predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proistći finansijske obaveze.
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?**
- Implementacijom propisa se ne ostvaruje prihod za budžet Crne Gore.
- **Objasni metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda.**
- Nema rashoda za sprovođenje po ovom propisu, pa prihodi nijesu ni procjenjeni.
- **Da li su postojali problem u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Objasni.**
- Nema rashoda za sprovođenje po ovom propisu, pa prihodi nijesu procjenjeni te nijesu postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda.
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?**
- Na predlog propisa nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.
- **Da li su dobijene primjedbe uključene u tekst propisa? Objasni.**
- Na predlog propisa nijesu postojale sugestije Ministarstva finansija.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza podrške i ako da, kako.**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije).**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni. Objasni.**

- U izradi predmetnog dokumenta korišćena je eksterna ekspertiza u okviru IPA projekta.
- Javne i ciljane konsultacije su vršene: <https://ubh.gov.me/vijesti/244003/Javni-poziv-Nacrt-Nacionalnog-plana-za-odrzivu-upotrebu-sredstava-za-zastitu-bilja.html>
- Javnoj raspravi na nacrt Nacionalnog plana za održivu upotrebu sredstava za zaštitu bilja za period od 2021. do 2026. godine, prisustvovali su: predstavnik Sekretarijata za poljoprivredu i ruralni razvoj opštine Tuzi; predstavnici Centra za ekotoksikološka ispitivanja; predstavnik Biotehničkog fakulteta; predstavnik Centra za zaštitu i proučavanje ptica; predstavnik Uprave za statistiku. Najveći broj komentara koji su potencirani tokom javne rasprave dostavljeni su i putem elektronske pošte. Ukupno je na javnoj raspravi - okruglom stolu prisustvovalo 10 učesnika. Predložene sugestije i dopune su uvrštene u sadržinu teksta.

7. Monitoring i evaluacija

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se ispunili ciljevi?
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?

- Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?
Ne postoji prepreka za implementaciju ovog propisa.
- Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa kako bi se ispunili ciljevi?
Tokom primjene propisa vršiće se praćenje u skladu sa Akcionim planom.
- Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva?
Glavni indikator za mjerenje ispunjenja ciljeva je broj relizovanih aktivnosti.
- Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoring i evaulacije primjene propisa?
Sprovođenje monitoringa i evaulaciju primjene plana pratiće Vlada, Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove.

Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjavanje ciljeva:

1. Količina pesticida prodana krajnjem korisniku (kg)
2. Količina upotrijebljenih aktivnih supstanci (kg/ha)
3. Broj izdatih vanrednih dozvola
4. Broj profesionalnih korisnika pesticida
5. Broj distributera i lica odgovornih za nabavku, promet, smještaj, čuvanje i izdavanje sredstava za zaštitu bilja
6. Procenat neusaglašenih uzoraka hrane
7. Procenat neusaglašenih uzoraka podzemnih voda
8. Procenat neusaglašenih uzoraka površinskih voda
9. Procenat neusaglašenih uzoraka vode za piće
10. Broj testiranih mašina za prskanje godišnje
11. Broj izdatih vanrednih dozvola i drugi indikatori.

Datum i mjesto

Podgorica, 15. jula 2021. godine

MINISTAR

mr Aleksandar Stijović